

Vrijwillige inzet is de basis

kennis en aanpak van sociale vraagstukken

Soms hebben mensen een duwtje in de rug nodig om actief te worden als vrijwilliger. U kunt samen met vrijwilligers en organisaties een belangrijke rol spelen bij het stimuleren van vrijwillige inzet.

Stimuleren

Niet iedereen loopt dezelfde route. U kunt het samenbrengen van vraag en aanbod faciliteren door verschillende manieren van bemiddelen en netwerken mogelijk te maken.

Makelen

Wat kunnen gemeenten doen om vrijwillige inzet optimaal te stimuleren en te faciliteren?

Als mensen actief zijn als vrijwilliger is het mooi wanneer ze dat blijven. Vrijwilligers vinden het belangrijk dat ze ook buiten de eigen organisatie erkenning en waardering krijgen voor hun inzet.

Continueren

Actieve burgers en mooie initiatieven hebben faciliteiten nodig. U kunt ze ondersteunen door het wegnemen van belemmeringen in regels en het beschikbaar stellen van ruimten, materialen en deskundige ondersteuning.

Ondersteunen

Beleidscyclus vrijwilligersbeleid

STAP 1

Breng lokale vrijwillige inzet in beeld

STAP 2

Ga in gesprek over optimale match aanbod en behoeften

STAP 3

Formuleer beleid met draagvlak

STAP 4

Zorg voor randvoorwaarden

STAP 5

Toets en evalueer beleid

STIMULEREN

Heeft u zich wel eens afgevraagd hoe u meer inwoners kunt bewegen vrijwilligerswerk te doen, zodat niet ieder keer op dezelfde vrijwilligers een beroep gedaan wordt?

De juiste stimulans begint met het promoten van de mogelijkheden voor vrijwillige inzet. Leg daarbij de nadruk op de meerwaarde, de opbrengsten en de eigen ontplooiing die de vrijwillige inzet kan bieden. Ook een positieve beeldvorming van vrijwillige inzet en een open houding ten opzichte van inwoners met ideeën of initiatieven helpt mensen over de drempel. Zorg er ook voor dat vrijwilligers makkelijk de juiste informatie kunnen vinden, bijvoorbeeld over verzekeringen en vergoedingen. Laat zien dat u vrijwillige inzet belangrijk vindt en dat u moeite doet om mensen te helpen als zij vrijwilliger willen worden.

TIP

Doe zelf vrijwilligerswerk

Doet u als gemeente bijvoorbeeld mee aan NL Doet? U laat daarmee zien dat u het vrijwilligerswerk serieus neemt en waardeert.

TIP

Geef vrijwillige inzet een podium

Stimuleer de lokale bladen om meer te publiceren over vrijwillige inzet van bewoners. Gebruik ook uw eigen communicatiekanalen om te laten zien wat vrijwilligers binnen uw gemeente oppakken.

TIP

Benut de vrijwilligerscentrale

Veel gemeenten maken al gebruik van een vrijwilligerscentrale voor bemiddeling, maar centrales kunnen ook een grote rol spelen bij promotie van het vrijwilligerswerk, informatie, advies en deskundigheidsbevordering. Ook voor burgerinitiatieven.

PRAKTIJKVOORBEELD

Vrijwilligerswerk.nl geeft info

Vrijwilligersorganisaties en ook nieuwe initiatieven lopen regelmatig tegen onduidelijkheden aan in wet- en regelgeving. Waar moet een organisatie of initiatief aan voldoen? Welke fondsen kunnen worden aan geschreven? Heeft de gemeente een subsidieregeling? Is er een collectieve verzekering? Wanneer is sprake van verdringing van betaalde arbeid en hoe kunnen mensen met een tegenprestatie het best worden ingezet. Op www.vrijwilligerswerk.nl is hierover heel veel informatie te vinden. U kunt dit gebruiken in uw promotie.

MAKELEN

Bent u zich bewust van de rol die u kunt spelen bij het samenbrengen van vraag en aanbod en het actief verbinden van vrijwilligersinitiatieven en organisaties?

Als gemeente kunt u helpen om vraag en aanbod samen te brengen door te zorgen voor verschillende vormen van bemiddeling. U kunt inwoners een digitaal platform bieden waar ze voor zichzelf of een ander kunnen zoeken. Hiervan kan een grote groep mensen gebruikmaken. Voorbeelden zijn www.nlvoorelkaar.nl, handjehelpen.nl en [BUUV](http://BUUV.nl). Anderen hebben meer persoonlijke begeleiding nodig van bijvoorbeeld een ondersteuner bij een vrijwilligerscentrale.

TIP Persoonlijke begeleiding

Voor mensen met een bijzondere achtergrond zult u begeleiding moeten bieden, zodat ook zij toegang hebben tot passend vrijwilligerswerk. U kunt die bemiddeling neerleggen bij een steunpunt vrijwillige inzet of een vrijwilligerscentrale.

TIP 'Samen werkt het' methode

Deze methode helpt om kennis en ervaring die in het veld aanwezig is zo goed mogelijk te benutten. Een sessie inspireert organisaties om maatschappelijke vraagstukken in de gemeente samen met anderen op te pakken. Waarmee zijn ze zelf bezig en wat is er nodig in de samenleving? Hoe kunnen ze hier op aansluiten en welke verbindingen zijn mogelijk met andere organisaties?

PRAKTIJKVOORBEELD Beursvloer met training in Sneek

De gemeente Sneek wilde bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties met elkaar verbinden via een beursvloer. Hier worden matches gemaakt tussen de vraag van maatschappelijke organisaties en bedrijven. Om ervoor te zorgen dat organisaties hun vraag goed formuleren, organiseerde de gemeente een workshop. Daar vond meteen de eerste match al plaats. Een coördinator van een kleinschalig opvanghuis voor daklozen vroeg zich af wie ooit bij zijn organisatie zou willen schoonmaken. Wat bleek? De opleidingscoördinator van het ROC naast hem was juist op zoek naar een goede oefenlocatie voor haar leerlingen.

TIP Bijeenkomsten

Tijdens themabijeenkomsten komen vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties niet alleen informatie halen, maar ook om van elkaar te leren en om te netwerken. Organiseer met enige regelmaat dit soort bijeenkomsten om aan deze behoefte te voldoen. Zo faciliteert u uitwisseling en een stevig netwerk.

ONDERSTEUNEN

Bent u op de hoogte waar inwoners vrijwilligerswerk doen en wat ze allemaal bereiken? Zorg dat u weet waar stimulering en ondersteuning nodig is.

Vrijwilligersorganisaties en actieve burgers kunnen veel zelf, maar u kunt het ze op een aantal punten makkelijk maken. Als gemeente kunt u er voor zorgen dat er zo min mogelijk belemmeringen zijn op het gebied van wet- en regelgeving en dat er faciliteiten zijn die vrijwilligersorganisaties en actieve burgers kunnen gebruiken. Denk daarbij aan ruimte, materiaal en deskundige ondersteuning.

TIP Digimon

Een digitale monitor waarmee u als gemeente inzicht krijgt in wat vrijwilligers doen, welke diensten ze bieden en of ze vrijwilligerswerk bieden aan inwoners die wat extra ondersteuning nodig hebben. De monitor laat ook zien waar vrijwilligers behoefte aan hebben en hoe u vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties kunt ondersteunen.

TIP KTO

Een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) is in de commerciële sector common sense. Maar ook steunpunten vrijwilligerswerk voeren onderzoeken naar klanttevredenheid uit. Hoe denken vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties over de ondersteuning van de vrijwilligerscentrale? Zijn zij tevreden over de rol van de centrale bij actuele ontwikkelingen zoals de tegenprestatie naar vermogen?

TIP Coaching vrijwilligersmanagement

Veel vrijwilligers hebben naast een drukke baan ook de coördinatie over het vrijwilligerswerk bij de eigen club. Met veel enthousiasme en inzet komen deze coördinatoren een heel eind, maar tijd om te reflecteren ontbreekt. In het coachingstraject vrijwilligersmanagement is die tijd er wel. Coördinatoren hebben veel aan deze coaching en zijn in staat efficiënter te organiseren met vrijwilligers.

PRAKTIJKVOORBEELD Training in Gorinchem

De gemeente Gorinchem wilde vrijwilligersorganisaties ondersteunen bij het vinden van de juiste vrijwilligers. De gemeente vroeg Movisie om een informatieavond te geven over de instrumenten voor het vinden en binden van vrijwilligers: het vrijwilligerskwadrant, Quickscan vinden en binden, wervingscirkel, het spel schudden geven delen over motivatie van vrijwilligers en de cultuurproef. Stuk voor stuk eyeopeners, waarmee inmiddels veel vrijwilligersorganisaties nieuwe vrijwilligers hebben geworven.

CONTINUEREN

Welke investeringen doet u om de lokale vrijwillige inzet te borgen? Denkt u na over verjonging van het vrijwilligerswerk en wat u daar aan kunt bijdragen?

Voor veel vrijwilligers is het belangrijk dat ze ook buiten de eigen organisatie erkenning en waardering krijgen voor hun inzet. Zijn ze actief op een of meer beleidsterreinen? Laat los waar dat kan en ondersteun waar nodig. Erken en waardeer wat bewoners en vrijwilligers voor elkaar krijgen. Zorg dat vrijwilligerswerk leuk en uitdagend genoeg is om ook jongeren te betrekken.

TIP Maatschappelijke stage

Jongeren maken met deze stage vanuit een leeromgeving kennis met vrijwilligerswerk. Dat zorgt voor instroom van nieuwe vrijwilligers. Daarnaast doen jongeren er belangrijke burgerschapsvaardigheden mee op. Stimuleer als gemeenten de maatschappelijke stage binnen het onderwijs. Ook dat draagt bij aan continuïteit van vrijwilligerswerk.

TIP Aandachtspunten vrijwilligerswerkbeleid

Movisie heeft samen met VWS en VNG de notitie 'Vrijwillige inzet is de basis' geschreven. Daarin staan de aandachtspunten voor het lokale vrijwilligerswerkbeleid. Op de verschillende aandachtspunten kunnen adviseurs gemeenten van deskundig advies voorzien.

TIP Jaarlijkse vrijwilligersdag

Organiseer jaarlijks een bijeenkomst om lokale vrijwilligers en actieve bewoners in het zonnetje te zetten. Erkenning en waardering is voor vrijwilligers een belangrijke stimulans om actief te blijven. Ook is een jaarlijkse bijeenkomst een belangrijk moment om uit te wisselen en te netwerken.

PRAKTIJKVOORBEELD Vrijwilligerscollege

Samen met het Kans-fonds heeft Movisie vrijwilligerscolleges ontwikkeld. Inmiddels hebben 25 gemeenten geïnvesteerd in een eigen vrijwilligerscollege. Hierin staat deskundigheidsbevordering voor en door vrijwilligers centraal. Vrijwilligers zelf geven hun kennis en ervaring door aan vrijwilligers van andere organisaties, zodat de vrijwilligersactiviteiten op een kwalitatief hoog niveau kunnen doorgaan. Naast het behouden en borgen van kennis is de waardering voor hun inzet voor vrijwilligers ook een stimulans om als vrijwilliger door te gaan.

[Bekijk het Handboek vrijwilligerscolleges.](#)

WE HELPEN U GRAAG VERDER!

Wilt u meer weten over hoe u vrijwilligersbeleid in uw gemeente optimaal kunt vormgeven en wat Movisie daarbij voor u kan betekenen?

Maak kennis met Michaëla Merkus, adviseur vrijwillige inzet en actief burgerschap. Samen met een team van collega's adviseert zij gemeenten over het lokale vrijwilligerswerkbeleid. Movisie heeft daarvoor interactieve beleidsinstrumenten en ontwikkelt methodieken om professionals, vrijwilligers en organisaties te ondersteunen bij de inzet van vrijwilligers.

Neem contact op met Michaëla voor de mogelijkheden:
mail m.merkus@movisie.nl of bel 06 554 405 73